

NORAN603 Andrespråklæring og -undervisning med vekt på barn og unge

Bøker

- Engen, Thor Ola & Kulbrandstad, Lars Anders (2004). *Tospråklighet, minoritetsspråk og minoritetsundervisning*. Oslo: Gyldendal, kap. 2, s. 92–97 i kap. 4, kap. 5 og kap. 7–9
- Golden, Anne (2014). *Ordforråd, ordbruk og ordlæring i et andrespråksperspektiv*. Gyldendal, kap. 7–9
- Husby, Olaf & Kløve, Marit Helene (1998). *Andrespråksfonologi*. Ad Notam Gyldendal, kap. 7–8
- Lightbown, Patsy M, & Spada, Nina. (2013). *How languages are learned*. Oxford: Oxford University Press, kap. 1–4, 6–7
- Monsen, Marte & Randen, Gunhild Tveit (2017). *Andrespråksdidaktikk*. Cappelen Damm Akademisk, kap. 1, 3, 6–10
- Tornberg, Ulrika (2000). *Språkdiraktikk*. Forlaget Fag og kultur, kap. 1–4 og 8–10

Pensumtekstar tilgjengelege på Litteraturkiosken.uib.no

Lenke til Litteraturkiosken ligg her: litteraturkiosken.uib.no

- Alver, Vigdis & Selj, Elisabeth (2008). Å lese fagtekster på andrespråket. I: Elisabeth Selj & Else Ryen (red). *Med språklige minoriteter i klassen*. Cappelen Akademisk forlag, s. 107–129
- Berggreen, Harald & Tenfjord, Kari (1999). *Andrespråklæring*. Gyldendal, kap. 1–2
- Berggreen, Harald, Sørland, Kjartan & Alver, Vigdis Rosvold (2012). *God nok i norsk? Språk- og skriveutvikling hos elever med norsk som andrespråk*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk, kap. 2 (s. 33–47)
- Kulbrandstad, Lars Anders & Kulbrandstad, Lise Iversen (2008). Norsk som andrespråk ut av rekka gikk – norskopplæringen for minoritetsspråklige elever ved et veiskille. I: Cecilie Carlsen, Eli Moe, Reidun Oanæs Andersen & Kari Tenfjord (red). *Banebryter og brobygger i andrespråksfeltet. En samling artikler i anledning Jon Erik Hagens 60-årsdag*. Oslo: Novus forlag, s. 39–55

- Kulbrandstad, Lise Iversen (2017). *Lesing i utvikling*. Bergen: Fagbokforlaget, kap. 6 (s. 181–210) og kap. 8 (s. 275–298)
- Nistov, Ingvild (2010). Med målspråket for auge – KA på nytt. I: Hilde Johansen, Anne Golden, Jon Erik Hagen og Ann-Kristin Helland Gujord (red.). *Systematisk, variert, men ikke tilfeldig. Antologi om norsk som andrespråk i anledning Kari Tenfjords 60-årsdag*. Oslo: Novus, s. 105–112
- Ryen, Else, Wold, Astri Heen & Pastoor, Lutine de Wal (2009). «Det er egen tolkning, ikkje direkte regler» Minoritetsspråklige elevers morsmålsopplæring og bruk av morsmål. I: Rita Hvistendahl (red.). *Flerspråklighet i skolen*, kap. 8 (s. 195–217)
- Sørland, Kjartan (2014). Norsk som andrespråk. I: Morten Rønning, Kjartan Sørland & Olav Vaagen (red.). *Norsk grammatikk for grunnskolelæreren*. Oslo: Cappelen Damm akademisk, s. 189–230
- Tenfjord, Kari (2008). Språktypologi, grammatikkundervisning og det sammenlignende perspektivet i det flerspråklige klasserommet. I: Atle Næss & Thomas Egan (red.). *Vandringer i ordenes landskap. Et festskrift til Lars Anders Kulbrandstad på 60-årsdagen*. Vallset: Oplandske Bokforlag, s. 190–201

Pensumstoff som kan lastast ned frå nettet

- Dewilde, Joke & Kulbrandstad, Lars Anders (2016). Nyankomne barn og unge i den norske utdanningskonteksten, *Nordand*, 11 (2), s. 13–33. Lenke: <https://brage.bibsys.no/xmlui/handle/11250/2431444>
- Grimstad, Birgitte Fondevik (2012). Flerspråklige elever og aktivitetene i klasserommet, *NOA*, 28 (2), s. 23–48. Lenke: <http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/853>
- Heide, Eldar. (2017), Det norske språkmangfaldet og opplæringa i norsk som andrespråk, *Norsklæreren*, 3-2017, 41.årgang, side 16-27. http://www.norskundervisning.no/wp-content/uploads/2016/02/Norskl%C3%A6reren_3-17_Heide.pdf
- Knudsen, Cecilie S. (2018). Hva tenker norsklærere om uttaleundervisning? <https://medium.com/uttale-no/hva-tenker-norskl%C3%A6rere-om-uttaleundervisning-8cc9ad52d450>
- Randen, Gunhild Tveit (2015). Vurdering av minoritetselevers språkferdigheter i grunnskolen. *NOA*, 30 (1-2), s. 350–372. Lenke: <http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/1193>

Risager, Karen (2004). Den fælles europæiske referenceramme for sprog: Et værktøj med begrænsninger. I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, 31, s. 24–27.

Lenke:

http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Campus_Emdrup/Sprogforum_arkiv/SROGFORUM_NO.31_2004_Den_faelles_europaeiske_referenceramme.pdf

Ryen, Else & Simonsen, Hanne Gram (2015): Tidlig flerspråklighet – myter og realiteter, *NOA*, 30 (1-2), s. 195–217. Lenke: <http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/1188>

Schmenk, Barbara (2004) Æstetikken marginaliseret? Den fælles europæiske referenceramme og dens sprogpedagogiske implikationer, I: *Sprogforum. Tidsskrift for sprog- og kulturpædagogik*, 31, s. 28–32. Lenke:

http://library.au.dk/fileadmin/www.bibliotek.au.dk/Campus_Emdrup/Sprogforum_arkiv/SROGFORUM_NO.31_2004_Den_faelles_europaeiske_referenceramme.pdf

Tenfjord, Kari (2003) Udfordringer i møtet med innvandrerspråk i Norge. I: *Sprog i Norden*, s. 27–40. Lenke: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/sin/article/view/16918>

Thurman-Moe, Cathrine, Bjerkan, Kirsten Meyer & Monsrud, May-Britt. (2012). Utvikling av ordforståelse for ulike kategorier ord hos flerspråklige elever på morsmål og norsk, *NOA* 28 (1), s. 5–23. Lenke: <http://ojs.novus.no/index.php/NOA/article/view/858>

Veiledning – språkkompetanse i grunnleggende norsk. Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter (2009), s. 3–15, 23–27 og 56–59. Lenke:

https://www.udir.no/globalassets/upload/brosjyrer/5/veiledning_grunnleggende_norsk.pdf

Aktualitetsstoff som blir lagt ut undervegs i semesteret

Modul 4 - Fleirspråkleheit i eit opplæringsperspektiv

Wanjing Li (2018) Det var ikke på norskkurs jeg lærte norsk. Regjeringen må snu.

Lesarinnlegg i Aftenposten Si ;D. Tilgjengeleg

frå: <https://www.aftenposten.no/meninger/sid/i/MgLw0R/Det-var-ikke-pa-norskkurs-jeg-larte-norsk-Regjeringen-ma-snu--Wanjing-Li>.

Modul 5 - Andrespråksdidaktikk I

Sjo, Toril Kristin (2018): "Fem tips til effektiv språkundervisning". Fagbokforlaget's blogg, 2. mars. Tilgjengelig fra <https://blogg.fagbokforlaget.no/blogg/8/2/2018/5-tips-til-effektiv-sprakundervisning>.

Molde, Else Berit (2017): "Alle nordmenn snakker et annet språk enn vi studerer!", *Språkprat*, 19. januar. Tilgjengelig fra <https://sprakprat.no/2017/01/19/alle-nordmenn-snakker-et-annet-sprak-enn-vi-studerer>.

Knudsen, Cecilie Slinning (2017): "Meningsdrevet uttaleundervisning i andrespråksklasserommet", *Språkprat*, 30. mars. Tilgjengelig fra <https://sprakprat.no/2017/03/30/meningsdrevet-uttaleundervisning-i-andrespraksklasserommet/>.

Gjeldande læreplanar og aktuelle retningslinjer

Studenten skal ha kjennskap til følgende:

Læreplan i norsk – LK06

<http://www.udir.no/kl06/NOR1-05>

Læreplan i grunnleggende norsk for språklige minoriteter – LK06

<http://www.udir.no/kl06/NOR7-01/>

Eksempelbasert veiledning i grunnleggende norsk for språklige minoriteter

<http://nafo.hioa.no/fag/filmer/veiledning-til-laereplan-i-grunnleggende-norsk/>

Kartleggingsmateriell, Språkkompetanse i grunnleggende norsk.

Trykk på «Kartleggingsmaterialet» nede på denne sida:

<http://nafo.hioa.no/grunnskole/kartleggingsverktoy/sprakkompetanse-i-grunnleggende-norsk/>

Læreplan i morsmål for språklige minoriteter

<http://www.udir.no/kl06/NOR8-01/>

Læreplan i norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge – videregående opplæring (NOR9-03)

<https://www.udir.no/kl06/NOR9-03>

Læreverk

Studenten skal gjøre seg kjend med to trykte og/eller nettbaserte læreverk i norsk for minoritetsspråklege elevar, eitt for elevar i grunnskulen og eitt for elevar i den vidaregåande skulen. Det blir lagt ut nokre forslag i Mitt UiB.